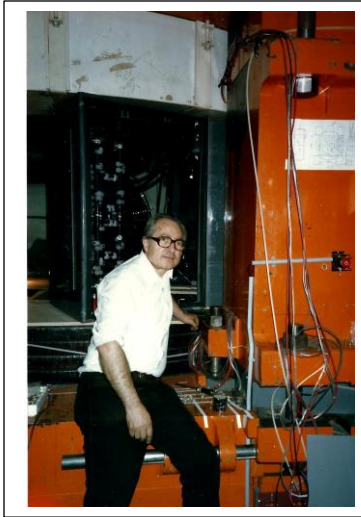

Αποχαιρετισμός στον Αναστάσιο Φίλιππα από τον Μανώλη Δρη

Ο Αναστάσιος Φίλιππας ο αγαπητός μας Τάσος ήταν ομότιμος καθηγητής (φυσικής) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου από το 1997. Είχε καταγωγή από τη Λευκάδα. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1930 είχε μια αξιοζήλευτη οικογένεια, τη γυναίκα του τη Ρίτα και τα τρία παιδιά τους: Όλγα, Βένη, Ελένη. Στην οικογένεια αλλά και στην επιστημονική εξέλιξη του Τάσου η Ρίτα ήταν πολύ σημαντικός παράγοντας. Μαζί σε όλες τις δυσκολίες της ζωής. Συνάντησα τον Τάσο το Φίλιππα στο Δημόκριτο το 1967. Ήμουν μεταπτυχιακός υπότροφος της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) και τον είχα δάσκαλο μόνο για ένα εξάμηνο διότι σε λίγο έφυγα για μεταπτυχιακά στις ΗΠΑ. Μας εντυπωσίαζε επειδή μας δίδασκε υπολογιστές ενώ ήταν πειραματικός φυσικός υψηλών ενεργειών.

Στην Ελλάδα εκείνη την εποχή ήταν πολύ λίγοι οι επιστήμονες με καλές γνώσεις υπολογιστών. Πήρε το πτυχίο φυσικού από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) το 1957. Οι σπουδές του έπεσαν μέσα στην εμφυλιακή και μετεμφυλιακή περίοδο, τότε που κλήθηκε και υπηρέτησε και τη στρατιωτική του θητεία. Αυτά οδήγησαν σε καθυστερήσεις στην εκπαίδευσή του. Ένεκα των καλών επιδόσεων του κατά τις πανεπιστημιακές του σπουδές, ο καθηγητής Αλεξόπουλος τον πήρε βοηθό. Έτσι απέκτησε την πρώτη εμπειρία στην έρευνα ασχολούμενος με τη χρήση ανιχνευτών σωματιδίων. Παρακολούθησε τα μαθήματα τεχνικής ραδιοϊσοτόπων της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ). Με υποτροφία Fulbright πήγε για μεταπτυχιακές σπουδές στις ΗΠΑ, στο Carnegie Institute of Technology (αργότερα Carnegie Mellon University) στην πόλη Pittsburgh της πολιτείας της Πενσυλβανίας. Από αυτό το πανεπιστήμιο πήρε το μάστερ και το διδακτορικό του. Εκεί εργάστηκε και ως φυσικός ερευνητής.

Σε αυτό το ίδρυμα απέκτησε πολύ μεγάλη εμπειρία σε προγραμματισμό μεγάλων υπολογιστών, IBM, CDC κλπ. Επίσης, στη χρήση υπολογιστών για τη λύση προβλημάτων προσαρμογής πειραματικών δεδομένων, για αριθμητικές λύσεις πολύπλοκων διαφορικών εξισώσεων, υπολογισμό τροχιών σωματιδίων κλπ. Το 1964 προσλήφθηκε στην ομάδα φυσικής υψηλών ενεργειών στο Δημόκριτο και με τους αξιόλογους ερευνητές αυτής της ομάδας, άρχισαν τη μελέτη αντιδράσεων σωματιδίων με τη μέθοδο του θαλάμου φυσαλίδων στο κέντρο πυρηνικών ερευνών CERN. Από το 1965 έως το 1966 ήταν επισκέπτης ερευνητής στο CERN. Γύρισε ξανά στο Δημόκριτο και συνέχισε την έρευνα στην πειραματική φυσική υψηλών ενεργειών με συχνές επισκέψεις για έρευνα στο CERN. Μερικές φορές πήγαινε ως εκπρόσωπος της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας. Το 1967 επιστρέφει στις ΗΠΑ με μεταδιδακτορική υποτροφία της Εθνικής Ακαδημίας Επιστήμων στα εργαστήρια της NASA. Το 1971 με πρόσκληση της ΕΕΑΕ επιστρέφει στην Ελλάδα και αναλαμβάνει προϊστάμενος της πειραματικής ομάδας ΦΥΕ του Δημόκριτου και ασχολείται με πειράματα στο CERN. Διδάσκει διάφορα μεταπτυχιακά μαθήματα στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα μαθημάτων που λειτουργούσε στο Δημόκριτο σε συνεργασία με ελληνικά πανεπιστήμια. Υπηρέτησε και ως διευθυντής φυσικής του Δημόκριτου. Από το 1975 γίνεται καθηγητής στο ΕΜΠ και αρχίζει τη νέα σημαντική δραστηριότητά του. Διδάσκει

διάφορα μαθήματα και οργανώνει εργαστήριο φυσικής. Στήνει εργαστηριακές ασκήσεις για φοιτητές. Οργανώνει μια σημαντική πειραματική ομάδα φυσικής υψηλών ενεργειών επιλέγοντας σημαντικούς νέους τότε διδάκτορες φυσικούς. Η ομάδα περιορίζεται από πολύ καλούς προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές. Σχεδίασε και με την ομάδα του κατασκεύασαν ένα μεγάλο ανιχνευτή τύπου Chamberkon που χρησιμοποιήθηκε σε πείραμα στο CERN. Έχει μεταφράσει μόνος και με άλλους αξιόλογα πανεπιστημιακά συγγράμματα φυσικής από τα αγγλικά. Έχει επιβλέψει πλήθος διπλωματικών και διδακτορικών εργασιών. Και μετά τη συνταξιοδότησή του εξακολούθησε να εργάζεται στην ανάπτυξη ανιχνευτικών συστημάτων με την ομάδα ΦΥΕ του ΕΜΠ που εκείνος είχε δημιουργήσει. Ο Τάσος ο Φίλιππος ασχολήθηκε και με άλλες δραστηριότητες πέραν της έρευνας και διδασκαλίας. Στο ΕΜΠ εκλέχτηκε πρώτος διευθυντής του νεοσύστατου τότε τομέα φυσικής με το νόμο του 1982. Τότε πολλοί καθηγητές δεν τολμούσαν να εμπλακούν σε κάτι τέτοιο. Χρημάτισε πρόεδρος της επιτροπής ηλεκτρονικών υπολογιστών του ΕΜΠ. Με πρότασή του εγκαταστάθηκε πρωτοποριακό κεντρικό υπολογιστικό σύστημα που κάλυψε επί χρόνια τις ανάγκες όλων των σχολών του ιδρύματος. Ήταν ιδρυτικό μέλος και πρώτος πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Φυσικής Υψηλών Ενεργειών (ΕΕΣΦΥΕ).

Συμμετείχε στην επιτροπή βιβλιοθήκης του ΕΜΠ και συνέβαλλε στις διαδικασίες ψηφιοποίησης του καταλόγου βιβλίων της. Ήταν άριστος γνώστης της Ελληνικής και της Αγγλικής. Με μεγάλη προσήλωση και επαγγελματισμό διόρθωνε τις ερευνητικές εργασίες της ομάδας του. Ήταν ένας σεμνός άνθρωπος με αρχές, δίκαιος, προσιτός, με αληθινή αγάπη και ενδιαφέρον για όλους και κυρίως τους συνεργάτες του μικρούς και μεγάλους. Το 1980 προλήφθηκα στο Δημόκριτο και επέστρεψα στην Ελλάδα. Είχαμε συνεργασία με την ομάδα του Τάσου του Φίλιππα και έτσι γνωριστήκαμε καλύτερα. Θυμούνται τις συναντήσεις μας, πολλών νεωτέρων συναδέλφων με τον Τάσο στο CERN, μετά από κουραστικές βάρδιες στα πειράματα. Επιδιώκαμε τη συνάντησή μας μαζί του. Μαθαίναμε από την εμπειρία του. Μας άρεσε ο τρόπος που έβλεπε εμάς τους νεώτερους, ήταν σαν ο μεγαλύτερος αδελφός. Το 1987, με παρότρυνσή του, έβαλα υποψηφιότητα και εκλέχτηκα στο ΕΜΠ, και εργάστηκα με την ομάδα που εκείνος έφτιαξε. Έμαθα πολλά από εκείνον ακόμη και σε θέματα σχετικά με το πως να βλέπω τους συνεργάτες μου μέσα σε ένα χώρο πολύ ανταγωνιστικό που μπορεί να οδηγήσει σε προστριβές σε άσχημες καταστάσεις. Μετά τη συνταξιοδότησή και ομοτιμοποίησή του είχαμε το ίδιο γραφείο, αυτό και μετά τη δική μου συνταξιοδότηση, δηλαδή για κάπου 27 χρόνια. Περίπου από την αρχή του κορονοϊού δεν ερχόταν, μου έλειπε. Μου έλειψαν οι συζητήσεις μας που εμπλούτιζαν τις γνώσεις μου ακόμη και σε αυτή την προχωρημένη ηλικία μου. Ρίτα, Όλγα, Βένη, Ελένη να είστε περήφανες για το σύζυγο και πατέρα σας. Κουράγιο, δυστυχώς αυτή είναι η μοίρα των ανθρώπων. Αγαπητέ μας Τάσο, είσαι παράδειγμα προς μίμηση. Τον τελευταίο καιρό μας έλειψες και τώρα θα μας λείψεις ακόμη περισσότερο. Δεν θα σε ξεχάσω. Δάσκαλε, καλό σου ταξίδι, νάναι ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει.